

argument

Bureau van KPMG Bureau voor Economische Argumentatie

• VERKIEZINGSPROGRAMMA'S • VERKIEZINGSPROGRAMMA'S • VERKIEZINGSPROGRAMMA'S •

NR. 36 NOVEMBER 2001

De nieuwe overheid

Onder de titel *Nederlandgaatdigitaal* wil de Nederlandse overheid burgers en bedrijven, consumenten en ondernemers vooruit helpen in de nieuwe kennismaatschappij. Dat vooruit helpen gebeurt vooral door het gebruik van ICT te stimuleren want, zo laat de overheid op de website van *Nederlandgaatdigitaal* weten, de overheid is ervan overtuigd dat Nederland er beter van wordt.

Maurice de Hond is ergens anders van overtuigd. Bijvoorbeeld van de gedachte dat de Nederlandse overheid weliswaar zegt de nieuwe economie belangrijk te vinden, maar vooral nog geld steekt in de oude economie. Neem de Betuwelijn.

Maurice de Hond

Daarin investeert de overheid 10 miljard gulden met een nog onzeker rendement. Het voorzien van alle huizen in Nederland met glasvezelkabel zou een investering van vergelijkbare omvang betekenen, maar daar trekt de overheid geen cent voor uit. "Door het aanleggen van glasvezel kan Nederland een concurrentievoordeel genereren." En De Hond concludeert dan ook: "De nieuwe problematiek die ontstaat door de digitale revolutie is nog onontdekt door de politiek."

De Hond heeft met zijn onderneming Newconomy de nieuwe economie aan den lijve ervaren. Hij kent ook de risico's die deze nieuwe economie voor ondernemers met zich meebrengt. Newconomy is inmiddels nagenoeg ter ziele en na een spectaculaire comeback als directeur heeft hij al weer enige tijd geleden de onderneming vaarwel gezegd. Daarmee is zijn interesse voor de nieuwe economie – met Internet als één van haar meest pregnante verschijningsvormen – nog niet verdwenen. Sterker nog. De Hond blijft er stellig van overtuigd dat Internet de toekomst is. "Internet gaat overal een dominante rol spelen en in het bijzonder bij de communicatie van bedrijven met de buitenwereld. Op het gebied van Internet hebben we de afgelopen periode allerlei nieuwe bedrijfs-

De verkiezingsprogramma's van de grote partijen zijn inmiddels verschenen. In concept weliswaar, maar toch, ze bieden goed zicht op de plannen die de partijen met Nederland hebben. Plannen die ook betrekking moeten hebben op belangrijke vraagstukken van dit moment, zoals op het gebied van de gezondheidszorg en het vervoer. Met de verkiezingsprogramma's in het achterhoofd gaat *Argument* op enkele van deze thema's in. Hiertoe behoort ook de rol die de overheid zou moeten spelen in de nieuwe economie, een begrip dat, net als de bijbehorende beurskoersen, inmiddels de hype voorbij is.

vormen zien opduiken. De geschiedenis leert dat dit vroeger niet anders was. In 1920 bestonden er ook circa 2.000 automerken en nu zijn dat er nog circa 50. Voor Internet is een soortgelijke redenering op te zetten.

"Bij Internet is er wel een zekere hype ingeslopen en op een gegeven moment kon alles. De verwachtingswaarde was toen zeer hoog. Alles komt nu weer meer down to earth. Internet in zijn huidige vorm is te vergelijken met de zwart wit televisie uit het begin van de jaren zestig."

Het denken van de overheid over de toepassingsmogelijkheden voor Internet in het

(vervolg op pagina 2)

beleid is volgens De Hond niet veel verder. Als goed voorbeeld noemt hij de inrichting van Nederland en alle vervoersstromen die daarbij horen. Op welke terreinen zou de nieuwe economie in een nieuw regeerakkoord een plaats moeten krijgen?

"Ik heb een aantal jaar geleden meegewerkt aan een sessie over de Nota Ruimtelijk Economisch Beleid. Men vroeg mij toen wat ik er van vond. Ik zei toen dat we net de eigenaren van de zeilschepen in de 19e eeuw waren die de koers voor de komende vijftig jaar uitspelden en die niet zagen dat er al drie stoomboten voeren."

"We gaan van fysiek naar virtueel en daardoor worden vestigingsplaatsfactoren minder belangrijk en ook anders van karakter. We gaan in de toekomst werken via virtuele netwerken. Grote gebouwen van een bedrijf verdwijnen. Het is toch gek dat we met drieduizend man van een bedrijf elke dag naar dezelfde plek komen? Dit veroorzaakt gigantische verkeersproblemen en mensen zullen steeds minder geneigd zijn om dat te accepteren."

Veel van dit gedachtegoed ziet hij niet terug in het huidige beleid en het is volgens hem niet te verwachten dat een nieuw regeerakkoord, tussen welke partijen dan ook, plotseling wel zou uitblaken in aandacht voor de nieuwe economie. Terwijl daar volgens hem wel alle aanleiding toe is, zeker omdat ook op beleidsterreinen als onderwijs, veel te winnen is.

"Bij het onderwijs zijn eigenlijk drie zaken van groot belang. Ten eerste moet de virtuele infrastructuur in orde zijn, ten tweede moet de prijs laag genoeg zijn om de toegankelijkheid te waarborgen en ten derde moet er veel meer in het onderwijs worden

gedaan met Internet. Mijn conclusie is dat de infrastructuur niet in orde is en de prijs is te hoog. In Zweden is er al ervaring met de integratie van Internet in het onderwijs. Daar zie je dat kinderen rustiger en zelfredzaam zijn. Leerlingen ontwikkelen zich veel zelfstandiger. We gaan toe naar just in time kennis. Vaardigheden worden dus veel belangrijker. Niet de kennis zelf, maar hoe aan die kennis te komen. Hier wordt door het onderwijs nog nauwelijks op ingespeeld."

Alle mooie woorden en campagnes ten spijt, De Hond is er niet van overtuigd dat de Nederlandse overheid genoeg waarde hecht aan de inzet van Internet. "Er gebeuren veel goeie dingen, er wordt geld uitgegeven aan Internet en dat geeft aan dat er wel aandacht voor is. Het gaat met name om de uitvoering. De overheid gebruikt Internet nu vooral op een manier die overeenkomt met het gebruik van een tv om een foto te laten zien. Waar het om gaat is dat de overheid de mogelijkheid biedt om kennis collectief te gebruiken en vragen van burgers zo snel mogelijk, liefst automatisch, kan afhandelen. Dit vereist echter een heel andere organisatiestructuur van de overheid".

Hoe beroerd het soms is gesteld met de uitvoering heeft De Hond onlangs zelf ondervonden. Hij wilde reageren op een column op Internet van een minister. Het kostte hem al enige moeite om zijn reactie kwijt te kunnen. En toen hij die eenmaal had afgegeven kreeg hij als boodschap terug dat zijn email op gelijke wijze zou worden afgehandeld als de reguliere post van de minister. "Dat was vier maanden geleden en ik heb nu nog geen antwoord" ♦